

# СТОМАТОЛОГИЧНА ПРОФИЛАКТИКА ПРИ ДЕЦА В ПЕРИОДА НА ВРЕМЕННО И СМЕСЕНО СЪЗЪБИЕ

Йорданка Димитрова, Василка Кузманова  
Медицински Университет – Пловдив, Медицински Колеж  
Специалност „Зъботехник”

**Резюме:** Изследването има за цел повишаване нивото на профилактична дейност в ранна детска възраст. Акцентира се върху ролята на родителите като водещ фактор в периода на изграждане и функциониране на временните зъби. Нивото на родителска компетентност, активно търсене на информация и специализирана помощ, гарантира положителни резултати от комплексния профилактичен процес.

**Ключови думи:** стоматологична профилактика, ранна детска възраст, водещ фактор, родители.

## DENTAL PROPHYLAXIS OF CHILDREN DURING TEMPORARY AND MIXED DENTITION

Yordanka Dimitrova, Vasilka Kuzmanova  
Medical University - Plovdiv, Medical College  
Speciality of Dental Technician”

**Abstract:** The study aims to increase the level of prophylactic activity in early childhood. Emphasis is placed on the role of parents as a leading factor in the period of construction and functioning of temporary teeth. The level of parental competence, active search for information and specialized assistance guarantees positive results from the complex preventive process.

**Key words:** dental prophylaxis, early childhood, leading factor, parents.

### Изложение

Подобряване нивото на профилактична дейност насочена към детското съзъбие и лицево-челюстна област, се явява основен и незаменим етап при осъществяване на първостепенната цел – намаляване на заболяемостта и достигане на все по-добър статус при децата.

Настоящото изследване цели да установи основните проблеми на профилактичната дейност, насочена към периода на временното и началните фази на смесено съзъбие, както и ранните изяви на зъбно-челюстните аномалии.

Съчетавайки изводите от личния и професионален опит, предварителни проучвания и блиц-анкети, екипът си постави задача да изготви карта за анкетно проучване сред родители на деца до 7-8 годишна възраст.

Предвид всеобхватността на темата, изискваща разнопосочни изследвания, предварително бе заложен определен периметър, съдържащ няколко основни проблематични линии, а именно:

- Подходът и ангажираността на родителите, спрямо здравния зъбен статус на техните деца
- Обхватът на познанията на родителите, относно:
  - a) ролята и значението на временните зъби и последиците от преждевременната им загуба

- б) някои бегли познания, относно причините и изявите на зъбно-челюстните деформации
- Източници на информация, която ползват родителите
  - Подходът им при избор на личен лекар по дентална медицина на своите деца
  - Препоръки

Конкретните въпроси, изготвени на тази база, бяха предоставени на родители със деца от 3 до 6,5 години, основно посещаващи детски заведения. Анкетата е анонимна, съдържа 14 въпроса. Анкетирани са 30 лица (отчасти определя образователния ценз и не засяга финансовото състояние на анкетираните).

1. От анкетираните: 93,3% - жени



2. Образование: данните са непълни. От отговорилите: няма такива с основно образование. Преобладава средното образование (73,1%); висше (26,9%)



3. Брой деца, отглеждани в семейството: превес на тези с едно дете (64%), 36% - две, няма семейства с три и повече деца



4. Сто процента от децата имат и посещават личен общопрактикуващ лекар. На този фон, негативен се явява резултатът, че 14% от тях все още не са посещавали лекар по дентална медицина и нямат такъв
5. Близо 61% от родителите търсят стоматологична помощ за децата си от своя личен лекар по дентална медицина. Само 18% отговарят, че са запознати и се доверяват само на специалисти по детска стоматология
6. Изключително показателен се явява въпросът, касаещ първото посещение на детето при лекар по дентална медицина. 78,2 % от ползвалите стоматологична помощ заявяват, че първият контакт е предизвикан от наличието на здравен проблем и нужда от лечение. Малък е делът – 21,8% на родителите, проявили активност и осведоменост и първото посещение на детето им е с цел – профилактичен преглед
7. Втората група въпроси показва добра здравна култура на родителите, но свързана преди всичко с нуждата от лечение – 100% с убедени в нуждата от лечение на временните зъби и от добра хигиена на устната кухина от ранна детска възраст. Проблем е, че ги затруднява въпросът кога и къде пробива първият постоянен зъб (82%). От анкетираните – няма деца, насочвани или посещавали специалисти по ортодонтия
8. Търсейки способности за повишаване нивото на компетентност и осведоменост на родителите, попитахме за източниците на информация, които ползват по темата: [налични са повече от един отговор, подредени са в низходящ ред по брой и степен на значимост]

I. На първо място родителите посочват лекар по дентална медицина – добър показател, изразява активно участие и компетентност на двете страни.

II. Следва интернет мрежата – нашите лични наблюдения не са в положителна насока, спрямо този метод, особено касаеш здравето на децата. Следват: родители, приятели, общопрактикуващи лекари, литература

9. На въпроса срещат ли трудности при подбор на информацията, 30% отговарят с „Не“, 70% с „Да“
10. Въпросът за препоръките, които биха дали родителите, касаещи по-добрата профилактика и грижите за здравето на техните деца е със свободен отговор. Преобладава желанието за връщане на детското здравеопазване по места – в училища и детски градини. Също – предоставяне на по-достъпна информация

### **Заклучение**

Видно е, че въпреки добрата обща здравна култура, голяма част от родителите не са достатъчно добре запознати със спецификата на детското зъболечение и огромното значение на ранната профилактика. Въпреки ангажираността, която проявяват, срещат трудности при своевременното намиране на подходяща информация.

Връщането на детското здравеопазване по места – в училищата и детските градини, въпреки положителните резултати, които даваше особено при профилактичната дейност, на този етап е неосъществимо. Задължени сме да търсим разширяване на подхода, използвайки целия наличен ресурс.

Виждаме перспективи в използване на учебните заведения, като център за предоставяне на достъпна специализирана информация под разнообразни форми – литература, беседи, лични контакти с родителите. Би могло да се помисли и за една мобилна система, свързана само с профилактична дейност сред децата. В България има достатъчен брой много добри специалисти по дентална медицина, които вече не са в активна работна възраст, но техния капацитет може да бъде използван в процеса на първостепенната по важност профилактична дейност.